

СВІТОВИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ СФЕРИ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

*Н.О. Задорожнюк, канд. екон. наук, доцент
Одеський національний політехнічний університет*

Процеси інформатизації, комп'ютеризації та автоматизації призводять до стрімкого розвитку інформаційних технологій (ІТ). У зв'язку з цим сфера ІТ стає найбільш значущою і важливою для забезпечення розвитку національної економіки, налагодження міжнародних зв'язків, а також зміцнення позицій країни на світовій арені.

Актуальність розвитку сфери ІТ підтверджується підвищеним науковим інтересом з боку багатьох вчених. Так, Нікітенкова М.А. [1] вивчає особливості розвитку США на світовому ІТ-ринку; Кондратьєв К.А. і Колесніков А.М. [2] досліджують світові тенденції розвитку ІТ-сфери; Рассеко Ю.Ю. [3] визначає стан ІТ-сфери в Республіці Білорусь; Маслій Н. і Захарченко Н. [4] особливу увагу приділяють розвитку ІТ-аутсорсингу в Україні. Проте, незважаючи на велику кількість наукових публікацій, необхідність і важливість в подальших дослідженнях щодо світових тенденцій розвитку сфери ІТ зростає.

Сучасні світові тенденції відображають важливу роль великих корпорацій в розширенні міжнародного співробітництва та розвитку світового ринку ІТ. Це обумовлено тим, що великі корпорації надають або використовують у своїй діяльності комплекс ІТ-послуг і, тим самим, істотно впливають на розвиток різних галузей не тільки в межах національної економіки, а й на світовому рівні.

Важливе значення в дослідженні розвитку сфери ІТ мають світові витрати, пов'язані з ефективним функціонуванням і можливістю розвитку суб'єктів даної сфери: на апаратне забезпечення; на функціонування систем для дата-центрів, на програмне забезпечення; на надання різних ІТ-послуг; на оплату праці фахівців та підвищення їх кваліфікації. На основі даних [5] досліджені світові витрати сфери ІТ за 2014-2016 роки, які свідчать про значне скорочення світових витрат на апаратне забезпечення при одночасному збільшенні витрат на системи дата-центрів і програмного забезпечення.

Важливо відзначити, що за підсумками 2016 р. світовий ринок ІТ скоротився на 0,3 %, при цьому зросла кількість угод зі злиттів і поглинань різних компаній. Також за цей рік відбулися безліч великих кібератак, які підвищили попит на активи в напрямку інформаційної безпеки.

Серед лідируючих країн, які розробляють і використовують передові технології сфери ІТ слід відзначити Китай і США. Так, за 2015-2016 роки пріоритетними напрямками в сфері ІТ Китаю були розвиток підприємництва та інновацій, а також реалізація різних стартапів. З впровадженням ініціативи «Зроблено в Китаї-2025 р.» [6] і реалізацією стратегії «Інтернет Плюс» очікується збільшення обсягу китайських зарубіжних інвестицій в нові розробки сфери ІТ, розвиток робототехніки і біомедицини.

США є одним з лідерів з розвитку ІТ та має низку переваг: розвинену інфраструктуру і людський капітал; високорозвинену економіку; застосовуються принципи нової політики в сфері ІТ для реалізації національних інтересів у напрямку економічного розвитку країни. Головними інноваційними областями 2016 р. в США були мобільні технології та планшети; можливості проведення аналізу об'єкта в реальному часі й обробки великих обсягів даних, візуалізації даних; нові концепції і технології інтеграції та стимулювання стартапів та інноваційних проектів [1].

Позитивний досвід державної політики, спрямованої на розвиток сфери ІТ спостерігається в Індії, Ізраїлі, Ірландії, Республіки Кореї, які в останні 10-20 років досягли певних успіхів в даному секторі. У цих країнах уряд не тільки створює сприятливі умови для розвитку бізнесу сфери ІТ, а й організовує масштабні програми для його підтримки.

Також слід зазначити Вірменію, яка досягла успіху в сфері ІТ. За останні роки стартапи, запропоновані в даній країні, все більш популярні та затребувані на світовому технологічному ринку. У Вірменії періодично проводяться спеціалізовані заходи та конференції, спрямовані на розвиток сфери ІТ; щорічна виставка DigiTec, на якій пропонуються нові розробки вірменських ІТ-фахівців, а в 2019 р. планується проведення Всесвітнього конгресу з ІТ (WCIT). Вірменія експортує близько 70 % продукції сфери ІТ. Найбільша частка експорту припадає на США і Канаду – 79,5 %. За підсумками 2015 р., в сфері ІТ Вірменії функціонує близько 500 ІТ-компаній, які забезпечують щорічне зростання на 20-25 %. Обіг сфери ІТ оцінюється в \$ 550 млн., проте, згідно зі стратегією розвитку галузі, найближчим часом планується збільшити його до \$ 1 млрд. [7].

Зростаючий попит в світі створює можливості для розвитку сфери ІТ й в інших країнах. Так, в Білорусі розвивається сфера ІТ з орієнтацією на експорт. Протягом останнього десятиліття сфера ІТ показує певні темпи зростання: проводиться програмне забезпечення, створюються інформаційні сайти, розширюються системи електронної торгівлі тощо. Однак, незважаючи на позитивну динаміку, сучасний стан сфери ІТ Білорусі демонструє одночасне відставання за технологічністю, що відображається на збільшенні імпорту цих технологій. Для поліпшення ситуації в даній сфері економіки необхідно створити сприятливі умови для розвитку та експорту ІТ, спираючись на свої переваги в галузі освіти, відносно низьку заробітну плату в даній сфері в порівнянні з США і Європейськими країнами, пільгову політику держави і привабливий клімат даної області.

Важливо відзначити Росію, в якій реалізується Стратегія розвитку галузі ІТ на 2014-2020 роки і на перспективу до 2025 р., яка розроблена для формування єдиного системного підходу держави до розвитку галузі ІТ. Одним з найважливіших напрямків, якісно змінюють структуру світових ІТ інформаційних технологій в останні роки, є повсюдний перехід на мобільні пристрої, що враховується в цій Стратегії. Також важливими завданнями цієї Стратегії є підвищення прозорості роботи бізнесу, збільшення інвестиційної привабливості російської економіки і зниження рівня корупції, вирішення яких неможливо без розвитку сфери ІТ [8].

Україна також демонструє позитивну динаміку розвитку сфери ІТ: постійно підвищується рівень підготовки ІТ-фахівців; росте кількість успішних стартапів; розширюється міжнародне співробітництво з іншими країнами по роботі над спільними проектами; регулярно проводяться ІТ meetup та різні заходи, які спрямовані на обмін досвідом, знаннями тощо.

Таким чином, доведена актуальність досліджень сфери ІТ. Визначено, що ступінь розвитку сфери ІТ характеризує розвиток національної економіки, а й престиж та розвиток країни на світовій арені. Досягнення в галузі ІТ сприяють процесам модернізації та трансформації в інших секторах, дозволяють поліпшити життя населення країни і підвищують конкурентоспроможність національної економіки. Тому держава повинна забезпечити підтримку розвитку ІТ як однієї з перспективних сфер національної економіки.

Перелік посилань:

1. Никитенкова М.А. Развитие американского сектора ИКТ как локомотива конкурентоспособности национальной экономики США: адаптация зарубежного опыта для применения в России / М.А. Никитенкова // Россия и Америка в XXI веке. – 2016. – № 1 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rusus.ru/?act=read&id=491>
2. Кондратьев К.А. Тенденции и проблемы развития мирового ИТ-рынка / К.А. Кондратьев, А.М. Колесников // Известия Тульского государственного университета: экономические и юридические науки. – 2013. – № 10 (184). – С. 134-139.
3. Рассеко Ю.Ю. Развитие ИТ-сферы в Республике Беларусь [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://economy.bsu.by/wp-content/uploads/2014/04/518083.pdf>
4. Maslii N. Peculiarities of the international outsourcing services: Ukrainian perspectives / N. Maslii, N. Zakharchenko, L. Kostolonova // Baltic Journal of Economic Studies. – 2017. – Vol. 3. – № 2. – P. 86-92.
5. Глобальный рынок ИТ восстанавливается [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.cnews.ru/reviews/rynok_it_itogi_2016/articles/itpostavki_dostigli_dna_dalee_tolko_rost
6. Перспективы развития Китайской экономики в 2016 году [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kpmg.com/globalchina>
7. Сфера информационных технологий развивается в Армении вопреки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://regnum.ru/news/2187248.html>
8. Стратегия развития отрасли информационных технологий в Российской Федерации на 2014-2020 годы и на перспективу до 2025 года [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://minsvyaz.ru/uploaded/files/Strategiya_razvitiya_otrasli_IT_2014-2020_2025%5B1%5D.pdf

ПОДАТКОВИЙ АУДИТ ТА ОПТИМІЗАЦІЯ ОПОДАТКУВАННЯ В ПРОГНОЗУВАННІ РОЗВИТКУ ВЕЛИКИХ БІЗНЕС-СТРУКТУР

А.С. Колесніченко

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

Нестабільна ситуація, що склалася в Україні, і перманентна політико-економічна турбулентність роблять податкове планування та структурування невід'ємною частиною будь-якого бізнес-проекту. Сучасна ідеологія сприйняття неминучості податків остаточно виключає класичну теорію, яка висвітлює непродуктивність та практичну непридатність податків у складі народного капіталу.